

ZAPISNIK
sa 41. sjednice Odbora za međunarodne odnose i iseljenike
održane 17. septembra 2018. godine

Sjednica je počela u 11 časova.

Sjednici je predsjedavao Andrija Nikolić, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: Luidž Škrelja, dr Halil Duković i dr Dragutin Papović, dok su odsutne članove Odbora Miloša Nikolića, Nadu Drobnjak i mr Ervina Ibrahimovića, u skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine Crne Gore, mijenjali poslanici Nikola Rakočević, mr Sanja Pavićević i dr Nedžad Drešević.

Sjednici su prisustvovali: ministar vanjskih poslova prof. dr Srđan Darmanović, državni sekretar za politička pitanja u Ministarstvu vanjskih poslova Zoran Janković, senator Državne revizorske institucije i rukovodilac Kolegijuma Nikola N. Kovačević, načelnica u sektoru IV Državne revizorske institucije Slavka Tomić, podsekretarka za finansijska pitanja u Ministarstvu vanjskih poslova Ana Zeković i II sekretar u Kabinetu ministra vanjskih poslova Ivan Vučinić.

Takođe, sjednici su prisustvovali i službenici Odbora: sekretar Odbora mr Jasmin Bojadžić i saradnici u Odboru: Dijana Mitrović, Blagota Marunović i Vanja Čabarkapa.

Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Za sjednicu je jednoglasno usvojen sljedeći:

DNEVNI RED

- 1. Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima u nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova u 2017. godini;**
- 2. Izvještaj o reviziji pravilnosti poslovanja Ambasade Crne Gore u Republici Austriji, Grčkoj i Hrvatskoj i Stalne misije Crne Gore pri UN, OEBS i drugim međunarodnim organizacijama u Beču, za 2017. godinu;**
- 3. Tekuća pitanja.**

Prva tačka dnevnog reda: *Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima u nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova u 2017. godini*

Ministar vanjskih poslova prof. dr Srđan Darmanović predstavio je članovima Odbora najvažnije aktivnosti iz Izvještaja Ministarstva vanjskih poslova u 2017. godini, sa posebnim osvrtom na tri najznačajnija stuba vanjske politike Crne Gore: članstvo u NATO, pridruživanje Evropskoj uniji i jačanje dobrosusjedskih odnosa.

Ministar je ocijenio da su predano i posvećeno radili na međunarodnoj promociji i prezentaciji Crne Gore i njenih strateških vanjskopolitičkih prioriteta. Podsjetio je da je prethodne godine ostvaren jedan od najznačajnijih vanjskopolitičkih ciljeva naše države od obnove nezavisnosti, punopravno članstvo u NATO i istakao da su odgovorno pristupili realizaciji prvih obaveza u svojstvu države članice. Saopštio je da je Crna Gora 2017. godine preuzela predsjedavanje Američko-jadranskom poveljom (A5), čime je nastavljena podrška politici proširenja alijanse i pomoći zemljama aspirantima za članstvo NATO, a takođe se doprinijelo učvršćivanju regionalne stabilnosti. Ministar je konstatovao da je zabilježen vidljiv napredak u pristupnim pregovorima sa EU, što je potvrđeno otvaranjem četiri, odnosno privremenim zatvaranjem jednog pregovaračkog poglavlja. Crna Gora je zadržala stoprocentnu usklađenost sa politikama Evropske unije, prije svega zajedničkom bezbjednosnom i spoljnom politikom, što je pozdravljeno od strane briselskih zvaničnika.

Darmanović je podsjetio da su održavali intenzivnu komunikaciju sa svim susjednim zemljama i dodatno osnažili bilateralne odnose sa njima. Takođe, održavana je tijesna saradnja sa evropskim zemljama, prvenstveno članicama Evropske unije i NATO. Potpisivanjem međunarodnih ugovora i administrativnih sporazuma koji regulišu saradnju sa drugim državama, proširen je normativni okvir i postavljeni su temelji za realizaciju brojnih projekata. Tokom svog izlaganja, ministar vanjskih poslova je podsjetio na usvajanje Zakona o vanjskim poslovima i Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama. Saopštio je da su, posredstvom Uprave za dijasporu, intenzivno komunicirali sa iseljenicima iz Crne Gore, te da su učinjeni konkretni iskoraci na stvaranju normativnih i institucionalnih pretpostavki za sistemsko uređenje odnosa Crne Gore sa iseljenicima.

Ministar je zaključio da je, i pored kadrovskih i finansijskih ograničenja, u prethodnoj godini zabilježen visok stepen realizacije planiranih aktivnosti. Na kraju izlaganja, ministar Darmanović je izrazio zahvalnost Odboru za međunarodne odnose i iseljenike na dosadašnjoj saradnji i izrazio očekivanje da će se dobra komunikacija održati i u narednom periodu.

Član Odbora dr Dragutin Papović je ocijenio da bi bilo dobro da je predmetni Izvještaj razmotren do kraja drugog kvartala, zbog tehničkih i pragmatičnih aspekata. Upitao je ministra šta misli o izjavi bugarskog premijera koji je saopštio da od sljedeće godine politika proširenja neće biti u primarnom fokusu Evropske komisije. Papović se zapitao da li Crna Gora, kao država kandidat za članstvo u EU, koja ima odličan odnos sa Kinom, može imati određenih problema, zbog sukoba globalnih politika.

Poslanik Papović je zaključio da je prethodna godina bila jedna od najuspješnijih kada je riječ o vanjskim odnosima, te da je Crna Gora, od sticanja nezavisnosti, najviše uradila na planu međunarodnih odnosa. Postavio je pitanje ministru Darmanoviću, kao članu Venecijanske komisije, kako je došlo do propusta da se na sajtu tog savjetodavnog tijela nađe nacrt mišljenja o Nacrtu zakona o slobodi vjeroispovijesti.

Poslanik dr Halil Duković se osvrnuo na regionalnu saradnju Crne Gore u 2017. godini, s posebnim akcentom na odnos sa Republikom Srbijom. Zapitao se da li dobre političke odnose dvije države mogu ugroziti određene izjave zvaničnika iz Srbije.

Predsjednik Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Andrija Nikolić je istakao je da je sveukupni napredak države Crne Gore najvidljiviji na vanjskopolitičkom planu, te da postoji potupuna usklađenost vanjske i bezbjednosne politike sa pravcima djelovanja Evropske unije i NATO. Nikolić je naglasio da će upravo rezultati koje Crna Gora postiže na međunarodnom planu poslužiti da neke buduće generacije naših građana kreiraju svoje živote u emancipovanijem i kvalitetnijem životnom okruženju. Govoreći o mjerama za dodatno poboljšanje rada Ministarstva vanjskih poslova, izdvojio je potrebu jačanja administrativnih kapaciteta i podizanja nivoa budžetskih sredstava Ministarstva. Predsjednik Odbora je sa zadovoljstvom konstatovao da su od ulaska Crne Gore u NATO, investicije iz zemalja članica NATO udvostručene.

Nikolić je ocijenio da bi bilo dobro da Odbor od Ministarstva dobija informacije koje nijesu dostupne na sajtu Vlade, a koje se dostavljaju predsjedniku Skupštine. Govoreći o potencijalnim aktivnostima za realizaciju, izložio je konkretni predlog, mogućnost učešća službenika koji se bave međunarodnim odnosima u programima Diplomatske akademije.

U odgovoru na pitanja poslanika Papovića, ministar je saopštio da izjava bugarskog premijera nije nerealna, ali da on nije mislio na politiku proširenja kao takvu, jer je to jedna od najuspješnih politika Evropske unije ikada. Smatra da je bugarski premijer u svojoj izjavi upućivao na predstojeće izbore u Evropskom parlamentu i izmjene koje će nastati u njegovom sastavu. Po pitanju odnosa sa Kinom, ocijenio je da postoji izvjesna skepsa u Evropi i Americi u pogledu odnosa sa ovom državom, uz napomenu da Crna Gora neće uraditi ništa što može ugroziti njen put ka Evropskoj uniji. U vezi sa pitanjem koje se odnosi na Venecijansku komisiju, ocijenio je da je u pitanju greška administracije, te da nije postojala neka negativna namjera. Odgovarajući na pitanje poslanika Dukovića, ministar Darmanović je istakao da su odnosi sa Srbijom u prethodnoj godini bili zaista dobri, te da se odnosi dvije države nijesu suštinski promijenili, bez obzira na određene verbalne incidente.

Ministar Darmanović je pozvao članove Odbora da snažno podrže intenciju za programskim finansiranjem diplomatsko-konzularnih predstavništava. Ove godine je Ministarstvo finansija uvelo takve pilot projekte u ambasadama u Rimu, Zagrebu i Ljubljani, koji su se pokazali veoma uspješnim. Ministar je izrazio spremnost za daljim unapređenjem saradnje sa Odborom za međunarodne odnose i iseljenike, te dostavljanje svih neophodnih informacija iz svoje nadležnosti, a po potrebi i organizovanje sastanaka za razmjenu informacija u Ministarstvu. Ocijenio je da ne bi trebalo da postoje prepreke za uključivanje službenika Skupštine u programe Diplomatske akademije.

Državni sekretar za politička pitanja u Ministarstvu vanjskih poslova Zoran Janković je iskazao zahvalnost za podizanje nivoa budžetskih sredstava za Upravu za dijasporu. Saopštio je da je Ministarstvo, kao i drugi državni organi, nakon donošenja novog Zakona o državnim službenicima i namještenicima i Plana optimizacije, dužno da smanji broj slobodnih radnih mjesta za najmanje 10 procenata, te da se na taj način neće riješiti problem slabe popunjenosti radnih mjesta.

Nakon rasprave Odbor je jednoglasno (sa 7 glasova “za”) podržao Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima u nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova u 2017. godini.

Druga tačka dnevnog reda: *Izveštaj o reviziji pravilnosti poslovanja Ambasade Crne Gore u Republici Austriji, Grčkoj i Hrvatskoj i Stalne misije Crne Gore pri UN, OEBS i drugim međunarodnim organizacijama u Beču, za 2017. godinu*

Predsjednik Odbora Andrija Nikolić je podsjetio da je 11. maja tekuće godine potpisan i stupio na snagu Protokol o saradnji Skupštine Crne Gore i Državne revizorske institucije. U skladu sa članom 3, tačka 3, Skupština Crne Gore se obavezala da će kroz nadležna radna tijela Skupštine, razmatrati izvještaje o pojedinačnim revizijama koje ocijeni kao posebno značajne, sa naglaskom na izvještaje o reviziji sa iskazanim negativnim mišljenjem, dok se DRI obavezala da navedene izvještaje dostavlja Skupštini.

Senator Državne revizorske institucije i rukovodilac Kolegijuma Nikola N. Kovačević se osvrnuo na revizije pravilnosti poslovanja Ministarstva vanjskih poslova i diplomatsko konzularnih predstavništava vršenih u prethodne tri godine. Tokom revizije poslovanja Ministarstva vršene 2015. godine, pronađen je veliki broj nezakonitosti povodom finansijskog izvještavanja kao i usklađenosti sa zakonom, zbog čega je dato duplo negativno mišljenje. Prilikom prošlogodišnje revizije šest diplomatsko konzularnih predstavništava zapaženo je poboljšanje stanja, ali je evidentiran veliki broj neusklađenosti.

Ove godine Državna revizorska institucija je vršila reviziju četiri diplomatsko konzularna predstavništva i nijesu naišli na zloupotrebe Ministarstva ni DKP-a, ali su ustanovili određene neusklađenosti sa Zakonom i podzakonskim aktima, koje su materijalno značajne, ali nijesu prožimajuće, zbog čega je dato uslovno mišljenje. Kovačević se posebno osvrnuo na nepravilnosti koje se ponavljaju. Sugestija DRI-a je da Ministarstvo vanjskih poslova poveća nadzor nad radom DKP-a i da se pojača rad diplomatskog inspektora. Na kraju izlaganja, Kovačević je izrazio zadovoljstvo saradnjom sa Ministarstvom vanjskih poslova.

Ministar vanjskih poslova prof. dr Srđan Darmanović je ocijenio da je predmetni Izveštaj izazvao veliku medijsku pažnju, te da je isti u određenim medijima tendenciozno predstavljen. Saopštio je da je posljednji Izveštaj o reviziji neuporedivo bolji od prethodnih. Naglasio je da je dobijeno uslovno mišljenje samo korak do pozitivnog mišljenja, te da su uočeni nedostaci uglavnom formalno tehničke prirode i posljedica neažuriranih podzakonskih akata i internih pravilnika Ministarstva. Informisao je da će sljedeća revizija biti u novembru, te očekuje da će taj izvještaj biti još bolji. Ministar je naglasio da diplomatsko konzularna predstavništva od 90 do 95 procenata transakcija vrše preko računa, a iako su korišćeni i drugi načini plaćanja, nije bilo nepravilnosti. Zaključio je da u Izveštaju nije konstatovana zloupotreba finansijskih sredstava u bilo kojem DKP-u.

Član Odbora dr Dragutin Papović je saopštio da je Ministarstvo vanjskih poslova već preuzelo određene korake kako bi se uočene nepravilnosti ispravile, naglašavajući da je većina njih administrativno tehničke prirode. Papović je podržao pilot projekat za tri ambasade i ocijenio da će iste podržati i Ministarstvo finansija ukoliko uvide da je isti racionalan.

Poslanica mr Sanja Pavićević je iznijela mišljenje da je javnost zadovoljna djelovanjem Ministarstva vanjskih poslova, ali upozorila da ukoliko se određene nepravilnosti u

poslovanju ponavljanju, za to ne može postojati opravdanje. Smatra da je potrebno prepoznati subjektivnu odgovornost i ta lica sankcionisati.

Senator Državne revizorske institucije Nikola N. Kovačević je zahvalio Odboru na ažurnosti u sazivanju sjednice povodom razmatranja ovog Izvještaja. Naglasio je da prilikom vršenja revizije prate primjenu propisa koji su trenutno na snazi. Iako se ističe da diplomatsko konzularna predstavništva često nemaju dovoljno finansijskih sredstava, DKP-ima obuhvaćenim posljednjom revizijom je preostalo novca. Zaključio je da ima dovoljno novca, ukoliko se troši na adekvatan način. Kovačević je naveo da je revizija pokazala da su kvadrature rezidencija uglavnom veće od propisanih. U vezi sa gotovinskim plaćanjem, saopštio je da je preporuka da se smanji gotovinska isplata, iz razloga što ovaj način plaćanja može da asocira na korupciju.

Predsjednik Odbora Andrija Nikolić je saopštio da se razmatranjem predmetnog Izvještaja daje doprinos unapređenju kulture poslovanja diplomatsko konzularnih predstavništava. Ukazao je da je uočene nepravilnosti potrebno blagovremeno ispravljati, kao i usklađivati zakonske i podzakonske akte, te da moraju postojati precizno utvrđena pravila. Nikolić je naveo da bi se, u državama u kojima se plaćaju visoki iznosi kirija za rezidencije, moglo razmisliti da kroz kreditna zaduženja, neki od tih objekata pređu u trajno vlasništvo države Crne Gore.

Član Odbora Luidž Škrelja je ocijenio da je rad u radnim tijelima donekle hendikepiran zbog neprisustva poslanika opozicije, te da prilikom razmatranja tema kao što je ova treba biti posebno obazriv. Iznio je mišljenje da crnogorska diplomatsko konzularna predstavništva treba da budu locirana na ekskluzivnim lokacijama, jer se na taj način država može predstaviti na najbolji način.

Ministar vanjskih poslova je saopštio da diplomatsko konzularna predstavništva obuhvaćena revizijom mjesečno raspolazu sa, u prosjeku, oko 27.000 eura, a ova suma podrazumijeva troškove za plate, stanove i sve troškove poslovanja. Naglasio je da su rezidencije ambasadora najčešće obični stanovi u stambenim zgradama, koje se uglavnom nalaze u centru grada. Darmanović je zaključio da će Ministarstvo nastaviti da predano saraduje sa Državnom revizorskom institucijom, kao i na usklađivanju propisa.

Na kraju rasprave, predsjednik Odbora je konstatovao da je Odbor za međunarodne odnose i iseljenike razmotrio Izvještaj o reviziji pravilnosti poslovanja Ambasade Crne Gore u Republici Austriji, Grčkoj i Hrvatskoj i Stalne misije Crne Gore pri UN, OEBS i drugim međunarodnim organizacijama u Beču, za 2017. godinu.

Treća tačka dnevnog reda: *Tekuća pitanja*

Predsjednik Odbora je informisao članove da je 9. avgusta 2018. godine održao sastanak sa poslanikom Donjeg doma Parlamenta Ujedinjenog Kraljevstva Džonom Groganom. Na sastanku je upoznat sa inicijativom poslanika Grogana, kao predstavnika Laburističke partije, i njegovog kolege Martina Vikersa iz Konzervativne partije za formiranje Grupe prijateljstva sa Crnom Gorom u Parlamentu Ujedinjenog Kraljevstva.

S tim u vezi, u skladu sa Pravilnikom o osnivanju i radu grupa prijateljstva Skupštine Crne Gore, Odbor je donio odluku o pokretanju procedure za formiranje Grupe prijateljstva sa Parlamentom Ujedinjenog Kraljevstva.

Takođe, predsjednik Odbora je upoznao članove sa predstojećom posjetom Grupe prijateljstva Narodne skupštine Republike Srbije sa Crnom Gorom, kao i planiranom uzvratnom posjetom Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Parlamentu Bugarske.

Nakon iscrpljenog dnevnog reda, sjednica je završena u 13:30 časova.

SEKRETAR ODBORA

Jasmin Bojadžić

PREDSJEDNIK ODBORA

Andrija Nikolić